

Andrzej Wiśniewski

"Problemy radzieckiego prawa administracyjnego. Wybór z literatury radzieckiej", Warszawa 1961 : [recenzja]

Palestra 6/6(54), 72-73

1962

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

napisem ani zdaniem, tym samym więc nie jest również zdaniem w sensie logicznym; 2) norma prawna (prawa pisanego) pozostaje jednak w ścisłym związku z różnymi zwrotami i zespołami zwrotów, z wypowiedzią normatywną; 3) owe zwroty oraz ich zespoły, wypowiedzi normatywne, nie są również zdaniem w sensie logicznym; 4) wykładnia zmierza do przypisania wypowiedziom normatywnym określonego znaczenia; 5) na podstawie formalnych operacji samym tekstem wypowiedzi nie możemy jeszcze przypisać jej w sposób uzasadniony określonego znaczenia.

Na zakończenie rozważań autor wskazuje, gdzie na terenie normatywnym jest miejsce na wypowiedzianie sądów i zdań.

Problemy radzieckiego prawa karnego. Wybór z literatury radzieckiej. PWN. Warszawa 1962, s. 240.

Wybór, przygotowany i opracowany przez sędziego Sądu Najwyższego dra Emila Merza, zawiera studia i artykuły z zakresu zagadnień ogólnych oraz prawa karnego, ustroju sądów i postępowania karnego. Założeniem zbioru było bliższe zapoznanie czytelnika polskiego z radziecką myślą prawniczą, z najnowszą kodyfikacją w zakresie radzieckiego prawa karnego oraz z procesem przemian zachodzących w Związku Radzieckim w tej dziedzinie nauki.

Część artykułów ma charakter polemiczny, we wszystkich jednak przejawia się silne dążenie do zabezpieczenia praw jednostki — obok troski o dobro ogółu oraz tendencji do pewnej decentralizacji i do rozszerzenia uprawnień organów społecznych.

W zbiorze znajdujemy artykuły o formie i treści prawa socjalistycznego (Joffe), o wzajemnym stosunku prawa przedmiotowego i podmiotowego (Piontkowski), o stosunkach karnoprawnych i karnoprocesowych (Riwlin), o podstawach ustawodawstwa karnego ZSRR i republik związkowych (Romaszkina i Gercenzon), o odpowiedzialności karnej za przestępstwa przeciw państwu (Smirnow), o odpowiedzialności karnej za przestępstwa wojskowe (Wasiljew i Kudriawcew), o przepadku mienia jako o rodzaju kary (Iwanow), o radzieckiej organizacji sądownictwa (Kariew), o trybunałach wojskowych (Borysoglebski), o podstawach sądowego postępowania karnego (Gołuński), o zasadzie dyspozycyjności (Cypkin), o czynniku racjonalnym i emocjonalnym w badaniu sądowym (Strogowicz) oraz o oddaniu pod sąd w radzieckim postępowaniu karnym (Szyfman).

Problemy radzieckiego prawa administracyjnego. Wybór z literatury radzieckiej. PWN. Warszawa 1961, s. 212.

Sledząc radziecką literaturę z zakresu prawa administracyjnego ostatniego trzylecia, można stwierdzić, iż świadczy ona o bardzo intensywnym rozwoju tej gałęzi nauki prawa — pisze w słowie wstępnym do wyboru prof. Jerzy Stańcościak, który ten wybór przygotował i opracował.

Do tematów, którym poświęca się ostatnio dużo miejsca w radzieckim piśmiennictwie prawniczym, należą problemy rozwoju samorządności społeczeństwa radzieckiego, rozszerzenia uprawnień terenowych rad delegatów, wreszcie pro-

blem: władza i obywatel. Do tych właśnie tematów, które można by ująć we wspólnym tytule: zagadnienia podniesienia efektywności i demokratyzacji zarządzania — ograniczony jest wybór tłumaczeń.

Wybór obejmuje jedenaście prac omawiających węzłowe, a często dyskusyjne zagadnienia prawa administracyjnego. Pomyślany on jest w ten sposób, aby nie tylko zapoznał czytelnika z problematyką radzieckiego prawa administracyjnego, ale także aby dostarczył mu materiału porównawczego, który mógłby być przydatny przy omawianiu i rozwiązywaniu problemów aktualnych także i u nas.

A. Kozaczka: *Błąd jako wada oświadczenia woli (Od błędu w pobudce do błędu usprawiedliwionego)*. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Rozprawy i Studia*, tom XXIII. Kraków 1961, s. 172.

Błąd jako interesująca prawo cywilne wada oświadczenia woli polega na tej różnicy między rzeczywistością a wyobrażeniem o niej u oświadczającego, pod której wpływem składa on dane oświadczenie woli. Związek przyczynowy między błędem a oświadczeniem dotkniętym tym błędem polega na tym, że zupełna nieświadomość o zachodzącej u oświadczającego różnicy między jego wyobrażeniem o rzeczywistości a ową rzeczywistością stanowi *conditio sine qua non* złożenia przez błędzącego danego oświadczenia. Gdyby oświadczający działał błędnie, tj. gdyby jego świadomość tej rzeczywistości, ze względu na którą złożył dane oświadczenie, była z nią zgodna, toby danego oświadczenia albo wcale nie składał, albo złożyłby je wprawdzie, ale o innej treści. Niezgodność wyobrażenia z rzeczywistością nie może być dla oświadczającego nawet częściowo świadoma. Gdyby działał on choćby tylko w niepewności co do tego, że dane wyobrażenie o rzeczywistości nie jest z nią zbieżne, to już nie działałby w tej fałszywej pewności, bez której nie można mówić o żadnym błędzie jako o wadzie oświadczenia woli.

Swe rozważania na temat błędu jako wady oświadczenia woli autor monografii zamknął w czterech rozdziałach. W pierwszym omawia zagadnienia podstawowe dla całej pracy, a w następnym przedstawia kolejno zagadnienie błędu w cywilistyce burżuazyjnej, polskiej cywilistyce międzywojennej, cywilistyce radzieckiej i polskim prawie współczesnym.

Autor wskazuje w pracy na nieużyteczność stosowanego u nas podziału na błąd co do pobudki i błąd co do treści oświadczenia woli. Omawia także poszczególne rodzaje błędów. Odrzucając podział na błąd co do pobudki i co do treści oświadczenia woli, omawia cechy, które jego zdaniem powinny wyróżniać błąd uznany przez niego za usprawiedliwiony, tj. za taki, który ze względu na obowiązujące zasady życia społecznego mógłby uzasadniać uchycenie się od skutków złożonego oświadczenia woli.

Prawo lokalowe. Przepisy o budownictwie mieszkaniowym. Zbiór tekstów. Opr. S. Jabłoński. Wyd. III, Wyd. Prawn. Warszawa 1962, s. 700.

Trzecie wydanie znanego już zbioru zawiera przepisy dotyczące prawa lokalowego, najmu lokali, budownictwa mieszkaniowego prezydentów rad narodowych i zakładów pracy, spółdzielczego i indywidualnego, nauki mieszkaniowych, norm